illetve betartásuk nem mindig ellenőrizhető. Ez részben szakemberhiánnyal magyarázható, részben gazdasági okokra vezethető vissza.

Napjainkban sem a gazdaságirányítási rendszerbe, sem a vállalatok gazdasági szabályozásába nem épül be szervesen a környezet védelme iránti igény. A kis és középvállalkozók feladatához tartozna a környezeti tényezőknek a figyelembevétele, még akkor is, ha a jogszabályokat ki lehet valami módon játszani.

A törvények betartásának ellenőrzése, felelős betartása, a tudat formálása és nem utolsósorban a gazdasági, az anyagi ösztönzés segíthet hozzá, hogy környezetünk megváltozzon, megtisztuljon, egészséges legyen. Minden környezetvédelmi intézkedésnek van gazdasági vetülete. Sokkal gazdaságosabb a környezet szennyezésének megelőzése, mint a rehabilitációja, a mentesítése a káros anyagoktól. Ezért a szennyezés megelőzésére kell fektetni a hangsúlyt, és ezzel elejét lehet venni a környezeti és az egészségkárosításnak.

Utoljára hagytam a környezetvédő civil szervezetek szerepét a mi társadalmunkban, melyeknek jelenlegi életkoruk maximum 10 év, és így nem is rendelkezhetnek nagy gyakorlattal. A környezetvédő civil szervezetek törekvései nem ismeretesek, nincs mindig tudományos alapjuk, és ha van is, nincs elég hitelességük.

A civilizáció, az ember mai igényének kielégítése, az életkörülmények javítása elképzelhetetlen az ipar, a technika fejlődése nélkül. De egészséges emberi életterek csak akkor fognak kialakulni, ha megteremtődik a természeti és művi elemek harmonikus aránya.

A tevékenységalapú költségelemzés (abc-módszer)

PÁPAI EMESE

A tevékenységalapú költségelemzés rövid vagy hosszú távon, de minden vállalkozás nyeresége maximalizálását célozza meg. A változások tempója egyre gyorsabb a különböző iparágakban. A figyelem középpontjában a jövedelmezőség javítása, a tulajdonosi érték növelése, a globalizáció, technológia és a piacok egyre nagyobb kifinomultsága áll. A vállalatok kompetitív piacon árulják termékeiket és szolgáltatásaikat, melyeknek árát a verseny szabja meg. A szervezeteket a piaci verseny fokozódása és a profitráták szűkülése költségeik kézben tartására, illetve csökkentésére kényszeríti. Egy ilyen kompetitív környezetben létfontosságú, hogy a vállalat tudja, hogy termékei és szolgáltatásai pontosan mennyibe kerülnek, melyek jövedelmezőek, és mennyivel járulnak hozzá az általános költségekhez és az összprofithoz. A hangsúly a volumen típusú forgalmi célokról a jövedelmezőségi célokra helyeződik át. A vállalatok egyre inkább érdeklődnek a megtermelt érték mérése és nyomon követése iránt. A tulajdonosi érték becslése vállalati szinten könnyű feladat, de ha azt akarjuk megtudni, hogy pontosan mely területeken keletkezik vagy vész el érték, akkor új elemzési formákat kell használjunk. Az értékközpontú vezetés egy vállalaton belül megköveteli annak a megértését, hogy a szervezet erőforrásai (tőke, technológia, ember) hogyan növelik a vállalat értékét, vagyis hogyan kerülnek felhasználásra. Igény van a költségeket kiváltó tényezők azonosítására, a költségek átláthatóvá tételére. A vezetés a költségek kezelésére koncentrál, jobban odafigyel azokra a tevékenységekre, melyeknek van hozzáadott értéke. A tevékenységeken alapuló elemzés pontosan ezt a célt szolgálja.

A tevékenységeken alapuló költségelemzés (ABC-módszer) a költségelemzés egy újabb módszere, amelynek alapjául Jeffrey G. Miller és Thomas E.Vollman *The hidden factory* című munkája szolgált. A két szakember olyan új modell kialakítását javasolta, amely hangsúlyt fektet az általános költségek okaira, de mégsem az ők nevéhez fűződik az új költségszámítási módszer bevezetése. Az ABC-módszert formalizáltan először Robert Kaplan, Robin Cooper és H. Thomas Johnson mutatta be a Harvardon 1987-ben.

Az ABC-módszer lényegét az a felismerés képezi, hogy a költségkontroll jóval több, mint egy számviteli eljárás; valójában a jövedelemtermelés meghatározó része. A költségeket már keletkezésük előtt kell tudni tervezni és kezelni, nem elég csupán a költségvonzatú gazdasági tranzakciók után figyelni és kontrollálni alakulásukat.

A tradicionális módszerek az általános költségek költségcentrumokra való elosztásával a vezetés figyelmét csupán az általános költségekként besorolt költségtételekre irányítják. Az ABC-módszer középpontjában a tevékenységelemzés, a közvetlen költségek kontrollján keresztül végrehajtott költségelemzés áll. A módszer azt figyeli, hogy az egyes erőforrások hogyan működnek, és hogyan növelik a szervezet értékét, valamint kiiktatja a működési centrumokra való költségelosztás szükségességét.

Bármely vállalat, amely továbbra is fenn akar maradni a piacon, kénytelen lesz elsősorban a vásárlók igényeire figyelni és szükségletek kielégítésére törekedni. Tudni kell,